

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางอำนาจการปกครอง การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศ ดังปรากฏว่ากรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ประทับถาวรขององค์พระประมุขของชาติ เป็นที่ตั้งที่ทำการของรัฐบาล สำนักงานใหญ่ของธนาคาร บริษัทต่าง ๆ ท่าเรือ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ตลอดจนสถานับการศึกษาต่าง ๆ ในขณะที่เดียวกันกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหนึ่งที่มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก (ตารางที่ ๑) จากการมีประชากร ๒๕๐,๐๐๐ คน เมื่อปี ๒๖,๕๓๐ ไร่ ในปี ๒๔๓๕ กลายเป็นมีประชากร ๔,๑๒๘,๖๐๘ คน เมื่อปี ๒๕๓๓,๑๕๐ ไร่ ในปี ๒๕๑๓ การที่พลเมืองเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้ ทำให้มีการอยู่อาศัยกันอย่างแออัดคับแคบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในใจกลางเมือง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหลายอย่างตามมาเช่น ปัญหาการขาดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ปัญหาที่อยู่อาศัย ตลอดจนแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ปัญหาที่พื้ดินอ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะไม่พอเพียง ปัญหาการศึกษาภาคบังคับ ปัญหาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของชีวิต ปัญหาเหล่านี้ปล่อยไว้นานจะมีผลเสียและแก้ไขลำบากยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้พยายามแสวงหาวิธีแก้ปัญห และในขณะเดียวกันหาหนทางอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนให้มากที่สุด โดยมอบให้ "กรุงเทพมหานคร" ซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนครหลวงดำเนินงาน

การบริการสาธารณะประโยชน์ของกรุงเทพมหานครจำเป็นต้องอาศัยรายจ่ายจำนวนมาก เพื่อสนองความต้องการของประชาชน และจำนวนเงินที่นำมาใช้จ่ายนี้ก็มากขึ้นทุกปี เพราะจำนวนประชาชนมากขึ้น ความต้องการในการที่จะใช้บริการมีมากขึ้นตามลำดับ จึงจำเป็นที่กรุงเทพมหานครจะต้องจัดการเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการรายรับและรายจ่าย การกำหนดงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครถือนโยบายใช้ระบบรายได้อำนาจกำหนดรายจ่าย กล่าวคือต้องถือปฏิบัติว่าจะไม่จ่ายเงินเกินความสามารถที่จะหาได้นั้นเอง งบประมาณรายรับของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ภาษีค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้เงินอุดหนุน เงินกู้ และรายได้

ตารางที่ ๑

การขยายตัวของประชากรและที่ดินของกรุงเทพมหานครในอดีต - ปัจจุบัน

ปี พ.ศ.	ประชากร				ที่ดิน			
	จำนวน	จำนวนเพิ่ม	อัตราเพิ่ม	อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปี	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่เพิ่ม	อัตราเพิ่ม	อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปี
๒๓๓๒ - ๒๓๓๘	—	—	—	—	๒,๑๖๓	—	—	—
๒๓๔๓	๖๐๐,๐๐๐	—	—	—	๘,๓๓๐	๖,๑๖๗	๒๘๐.๐	๑๕.๕
๒๓๕๕	๖๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๘.๓๓	๐.๒๗	๒๖,๕๗๐	๑๘,๖๔๐	๒๒๓๐.๐	๗.๐
๒๓๘๖	๖๙๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๗.๑๐	๐.๖๔	๓๑,๗๓๖	๕,๗๖๖	๑๗.๘	๑.๖
๒๓๙๖	๘๖๔,๐๐๐	๒๖๘,๐๐๐	๓๘.๕๐	๓.๙๐	๔๑,๗๓๕	๙,๕๕๕	๓๑.๓	๓.๑
๒๔๐๖	๑,๖๓๒,๐๐๐	๖๖๘,๐๐๐	๖๙.๐๐	๖.๙๐	๖๐,๒๓๐	๑๘,๕๕๕	๕๖.๕	๔.๖
๒๔๑๑	๒,๗๑๖,๗๑๐	๑,๐๘๔,๗๑๐	๖๗.๐๐	๑๓.๕๐	๘๘,๕๒๕	๒๘,๑๘๕	๕๖.๗	๕.๓
๒๔๑๕	๓,๗๙๓,๗๖๓	๑,๐๗๗,๐๕๓	๓๘.๕๐	๙.๕๐	๑๘๑,๖๐๔	๕๓,๑๗๕	๑๐๗.๐	๒๕.๑
๒๔๑๗	๔,๑๒๙,๖๐๙	๓๓๕,๘๔๖	๘.๙๐	๔.๕๐	๘๕๓,๑๕๐	๕๑๑,๕๘๖	๕๕๗.๐	๒๒๓.๕

ที่มา: วารสารกรุงเทพมหานคร, ๒๘ (พฤษภาคม ๒๕๑๘)

อื่น ๆ เท่าที่เป็นเมื่ารัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนในกรุงเทพมหานครน้อยเกินไป ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ไม่สม่ำเสมอ และไม่มีลักษณะก้าวหน้า (ตารางที่ ๒) เช่นในปี ๒๕๑๐ เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็น ๑๘ ล้านบาทเศษ ปี ๒๕๑๒ ใ้รับ ๘๗ ล้านบาทเศษ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะรัฐบาลมีนโยบายที่จะต้องพัฒนาชนบท มีใ้ว่าจะสร้างความเร็วในกรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นรายได้ที่กรุงเทพมหานครจะนำมาบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ฯลฯ ซึ่งบรรดาภาษีเหล่านั้น ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บได้มากที่สุด (ตารางที่ ๓) ทั้งนี้เพราะกรุงเทพมหานครมีอาคารบ้านเรือนอันต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินมากนั่นเอง และการจัดเก็บภาษีภายในกรุงเทพมหานครนี้ยังเป็นการถูกต้องตามหลักประโยชน์ (The Benefit Principle) ที่ว่านำภาษีที่เก็บได้ในท้องถิ่นนั้นมาใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นที่เสียภาษีโดยตรง

อนึ่ง การที่กรุงเทพมหานครต้องการรายรับมาก มิได้หมายความว่า จะต้องเพิ่มอัตราภาษีมาก ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรือการออกเทศบัญญัติจัดเก็บภาษีอากรประเภทใหม่ ๆ ก็เป็นสิ่งที่กระทำไม่ไ้ง่าย เมื่อเป็นเช่นนี้กรุงเทพมหานครจึงควรรู้ใช้วิธีการปรับปรุงจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามอำนาจที่มีอยู่แล้ว และในอัตราที่กำหนดไว้แล้วให้ไ้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยอย่าใ้มีการรั่วไหล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พนอม ถาวรกิจ, "ปัญหาการบริหารการคลังของกรุงเทพมหานคร", วารสารกรุงเทพมหานคร,

๑๕ (เมษายน ๒๕๑๗), หน้า ๒๗.

ตารางที่ ๒

จำนวนเงินรายรับของกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทของรายได้เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ตั้งไว้

ประเภท ของรายรับ	ปีงบประมาณ ๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘
ก. รายได้ทั่วไป							
๑. ภาษีอากร	๓๙๙,๓๓๐,๙๑๙.๓๔	๔๐๒,๐๓๘,๒๐๗.๓๐	๔๔๐,๖๖๑,๕๖๔.๒๕	๕๒๕,๐๔๘,๘๙๘.๒๐	๕๖๑,๔๘๖,๕๖๕.๓๕	๑,๐๔๘,๒๑๓,๒๒๒.๘๙	๑,๒๑๙,๔๓๑,๙๙๖.๕๕
*	๓๘๕,๕๒๐,๐๐๐.-	๔๐๓,๕๓๐,๐๐๐.-	๔๓๐,๔๕๐,๐๐๐.-	๔๔๘,๐๖๕,๐๐๐.-	๕๓๙,๐๔๗,๖๐๐.-	๙๙๐,๘๓๐,๕๐๐.-	๑,๑๘๑,๐๐๐,๐๐๐.-
๒. ค่าธรรมเนียม	๑๔,๕๒๙,๑๐๘.๕๘	๑๓,๖๐๓,๖๐๑.๕๖	๑๓,๘๑๐,๕๕๐.๕๑	๑๖,๐๘๑,๙๔๔.๘๒	๓๗,๓๓๕,๓๘๑.๕๒	๔๐,๕๕๖,๐๙๕.๑๑	๔๔,๑๐๗,๔๕๙.๖๗
*	๑๖,๐๒๙,๕๐๐.-	๑๕,๔๑๖,๕๐๐.-	๑๕,๖๓๓,๕๐๐.-	๑๖,๑๓๕,๐๐๐.-	๓๕,๒๓๕,๕๐๐.-	๔๕,๖๕๓,๐๐๐.-	๔๔,๙๖๘,๕๐๐.-
๓. ค่าทรัพย์สิน	๕๐๘,๕๖๑.๕๘	๑,๓๖๕,๕๕๔.๙๑	๑,๕๕๕,๐๕๒.๓๕	๔,๓๓๐,๕๐๑.๓๙	๑๔,๖๐๒,๓๒๔.๒๗	๓๘,๓๙๑,๘๑๑.๕๙	๕๔,๒๔๑,๓๘๓.๔๑
*	๕๕๓,๕๖๕.-	๑,๑๓๒,๕๕๐.-	๑,๓๓๐,๓๐๐.-	๖,๕๕๓,๘๓๘.-	๘,๖๖๗,๖๘๘.-	๓๗,๓๖๓,๕๐๐.-	๕๓,๐๘๙,๓๕๐.-
๔. สาขาารภูมิภาคและ เทศพาณิชย์ *	๒,๓๖๐,๐๐๐.-	๒,๐๘๘,๔๓๖.-	๕๓๗,๒๘๖.-	๘๑๒,๑๙๐.-	๑,๐๑๒,๑๙๐.-	๑,๐๑๒,๑๙๐.-	๑,๑๕๓,๐๘๓.-
	๒,๓๖๐,๖๐๐.-	๑,๓๓๗,๒๘๖.-	๕๓๗,๒๘๖.-	๘๑๒,๑๙๐.-	๗๑๒,๑๙๐.-	๑,๐๑๒,๑๙๐.-	๑,๓๐๐,๐๐๐.-
๕. เงินอุดหนุนจาก รัฐบาล *	๔๓,๖๑๔,๘๕๐.-	๕๐,๓๙๖,๐๕๕.-	๖๔,๓๘๓,๖๕๓.๑๐	๕๕,๕๓๙,๘๘๖.-	๖๙,๘๑๓,๕๓๘.-	๗๓,๕๕๔,๐๐๐.-	๒๐,๐๐๐,๐๐๐.-
	๕๑,๓๒๑,๕๘๗.-	๑๑๑,๐๘๕,๕๓๙.-	๘๔,๒๒๑,๔๕๒.-	๗๓,๘๓๕,๕๕๕.-	๖๐,๓๙๑,๓๕๕.-	๗๓,๕๕๒,๐๐๐.-	๕๒,๐๐๐,๐๐๐.-
๖. เบ็ดเตล็ด *	๑๓,๖๙๐,๘๘๑.๕๙	๒๐,๔๔๔,๑๐๐.๓๖	๓๑,๓๓๗,๐๖๒.๑๒	๒๙,๘๓๗,๖๐๖.๘๓	๕๒,๔๑๓,๕๓๔.-	๒๕,๒๓๔,๘๘๕.๘๘	๔๔,๑๘๔,๒๙๕.-
	๑๖,๐๕๑,๑๐๗.-	๗,๖๓๕,๕๕๕.-	๓๗,๒๔๐,๘๑๕.-	๑๓,๕๓๔,๖๕๐.-	๑๐,๘๓๖,๕๐๐.-	๓๗,๒๘๑,๕๐๐.-	๒๙,๖๕๕,๕๐๐.-
ข. รายได้อื่น ๆ เงินสะสมเงินกู้ *	๓๑,๒๙๕,๒๖๕.๑๐	๑๐๔,๕๖๗,๖๘๘.๕๗	๕๐,๓๓๔,๐๖๕.-	๑๕๐,๓๑๔,๒๘๕.-	๑๒,๓๐๘,๕๓๖.-	๓๘,๕๑๔,๖๓๘.-	๕๓,๓๖๐,๔๕๔.๓๘
	๕๘,๕๖๖,๘๐๔.-	๑๓๗,๕๓๔,๖๕๕.-	๑๑๕,๖๑๘,๕๕๓.-	๑๕๖,๒๐๑,๒๓๐.-	๕,๒๕๕,๘๖๕.-	๒๓๓,๕๓๕,๓๐๐.-	๒๓๖,๔๕๗,๘๒๒.-
รวมรายรับ	๕๒๑,๕๕๐,๐๓๖.๕๕	๖๓๔,๓๑๕,๕๒๔.๕๑	๖๕๕,๘๐๓,๑๓๓.๖๗	๗๕๔,๘๖๑,๓๐๘.๓๒	๗๓๘,๕๘๓,๓๕๐.๓๕	๑,๓๐๖,๓๓๖,๘๘๓.๕๒	๑,๕๓๖,๕๒๒,๓๑๓.๒๕
**	๖๐๗,๕๓๗.๑๖๓.-	๖๓๕,๐๓๒,๓๑๔.-	๖๘๖,๕๑๑,๕๓๖.-	๗๑๕,๖๑๗,๓๐๔.-	๗๐๐,๑๘๓,๕๓๘.-	๑,๒๕๙,๒๓๖,๕๙๐.-	๑,๖๓๔,๖๖๑,๕๓๒.-

* ประมาณการรายได้

** ประมาณการรายรับ

ตารางที่ ๓

สถิติรายได้จากค่าภาษี - ค่าธรรมเนียมที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บ

	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	ภาษีม้าทุ่งทองที่	ภาษีป้าย	เก็บมูลฝอย	จอกยานยนต์	อาชญาบัตร
ปี ๒๕๑๖ ตั้งรับไว้ เก็บได้	๑๐๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๕,๕๙๙,๓๐๐.๐๐	๒๔,๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๙,๑๓๔,๒๐๐.๐๐	๓,๓๘๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐
	๑๒๕,๘๐๓,๙๑๖.๙๘	๑๖,๕๒๓,๙๙๑.๑๙	๒๔,๕๙๖,๕๕๙.๙๕	๘,๙๙๑,๘๓๙.๐๐	๓,๕๕๕,๘๙๑.๙๕	๔,๕๕๖,๕๙๓.๐๐
ปี ๒๕๑๗ ตั้งรับไว้ เก็บได้	๑๕๖,๙๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๓,๙๖๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๕๑๙,๐๐๐.๐๐	๑๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๐๓๐,๐๐๐.๐๐
	๑๓๙,๙๙๙,๕๕๒.๖๘	๒๔,๕๐๔,๐๘๒.๕๕	๒๕,๘๕๑,๙๕๒.๙๒	๑๐,๐๘๐,๙๙๑.๑๕	๓,๕๐๒,๙๙๔.๐๐	๕,๘๑๘,๕๕๗.๐๑
ปี ๒๕๑๘ ตั้งรับไว้ เก็บได้	๑๕๙,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๓,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐
	๑๕๙,๒๕๖,๙๓๗.๑๘	๓๓,๓๗๐,๖๕๓.๓๒	๒๕,๘๐๐,๓๓๙.๕๓	๙,๘๖๙,๐๘๘.๕๙	๓,๙๗๐,๒๕๕.๕๐	๕,๙๗๒,๕๓๔.๕๖

ที่มา: กองรายได้ สำนักงานคลัง กรุงเทพมหานคร

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริการ สาธารณประโยชน์แก่
ท้องถิ่นให้ไ้จำนวนเท่าที่ควรจะเป็นนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเพิ่มอัตราภาษีซึ่งอาจจะทำให้ประชาชน
เดือดร้อนและพยายามหลีกเลี่ยงการ เสียภาษีมากขึ้น แต่อยู่ที่การพยายามอุดหนุนช่วยเหลือของภาษี

ในที่นี้ จึงศึกษาถึงความเป็นมาของภาษีโรงเรือนและที่ดิน วิธีการประเมินและการจัดเก็บ
ภาษีโรงเรือนและที่ดินของกรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการจัด
เก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน หน้าที่และสิทธิของผู้เสียภาษี วิธีการอุทธรณ์ในกรณีที่ผู้เสียภาษีเห็นว่า
จำนวนภาษีที่ต้องเสียเป็นจำนวนที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนบทลงโทษในการหลีกเลี่ยงการ เสียภาษี
ทั้งนี้เป็นการช่วยให้ทราบว่าหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรุงเทพมหานครได้วางไว้รัดกุมเพียงพอหรือไม่
เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะการณ์ในปัจจุบันหรือไม่ ในทางปฏิบัติพนักงานเจ้าหน้าที่ประสบปัญหา
และอุปสรรคอย่างไรบ้าง ผู้เสียภาษีประสบปัญหาเช่นใดบ้าง เพื่อจัดข้อบ่งชี้ดังกล่าวของพนักงาน
เจ้าหน้าที่และผู้เสียภาษี อันจะทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน
ผู้เสียภาษีก็น่าสนใจที่จะเสียภาษีตามหน้าที่ของพลเมืองที่ดี

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของกรุงเทพมหานครอาศัยอำนาจการจัดเก็บตามพระราช
บัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งมีผลใช้บังคับในกรุงเทพมหานคร และทุกเขตเทศบาลในประเทศไทย
แต่ในที่นี้จะศึกษาถึงการประเมินและการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเฉพาะในเขตที่กรุงเทพมหานคร
มีหน้าที่ประเมินและจัดเก็บจนถึงปี ๒๕๑๘ เท่านั้น จะเริ่มตั้งแต่ทำความเข้าใจถึงการปกครองและ
หน้าที่ในการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ประวัติการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ความ
สัมพันธ์ระหว่างภาษีโรงเรือนและที่ดินกับกรุงเทพมหานคร

บทที่ ๓ จะกล่าวถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทรัพย์สินที่
ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน และทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน
เมื่อมีการประกาศของกรุงเทพมหานครให้ไปยื่นแบบพิมพ์แจ้งรายการทรัพย์สิน ประชาชนที่มีกรรมสิทธิ์

ในทรัพย์สินจะได้ทราบว่าทรัพย์สินของตนอยู่ในพิภพต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือไม่ เพราะในบางครั้งผู้ที่ไม่ชำระภาษีไม่ใช่เป็นเพราะเจตนาหลีกเลี่ยง อาจเป็น เพราะไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้

บทที่ ๔ จะทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินโรงเรือนต่าง ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

บทที่ ๕ ศึกษาถึงหน่วยการจักเก็บภาษี อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หน้าที่ของผู้รับประเมิน ผู้เช่าและผู้ครอง ทะเบียนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การจักเก็บเป็นไปโดยทั่วถึง รวมทั้งบทกำหนดโทษและการดำเนินการคดีถ้ามีการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี

บทที่ ๖ ศึกษาถึงสิทธิของผู้รับประเมิน รวมถึงการร้องอุทธรณ์ข้อให้พิจารณาการประเมินใหม่ ถ้าผู้รับประเมินไม่พอใจในจำนวนค่าภาษีที่เสีย เพื่อผู้รับประเมินจะได้มีความรู้สึกว่าได้รับความเป็นธรรมในการเสียภาษี และขณะเดียวกันพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ระมัดระวังในการประเมินให้มีหลักเกณฑ์

จากการศึกษาในค่านต่าง ๆ ดังกล่าว และจากการสัมภาษณ์บุคคลในวงการทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้การจักเก็บไม่ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยเท่าที่ควร ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงในบทที่ ๗

และในบทที่ ๘ ซึ่งเป็นบทสุดท้าย จะเป็นบทสรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะบางประการ อันเป็นการปรับปรุง แก้ไข ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

หลังจากการศึกษาถึงวิธีการประเมิน การจักเก็บ การอุทธรณ์ภาษีโรงเรือนและที่ดินตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งข้อเสนอแนะแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับสามารถจะนำไปปรับปรุงแก้ไขการประเมินและการจักเก็บของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้

๑.๔.๑ ข้อกำหนดและวิธีการปฏิบัติในการประเมินและการจักเก็บรัศม เพื่อความสะดวกในการควบคุมและตรวจสอบ

๑.๔.๒ กำจัดการหลีกเลี่ยงการ เสียภาษี ซึ่งนอกจากจะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่ เป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี และปฏิบัติตามกฎหมายโดยครบถ้วนแล้ว ยังทำให้กรุงเทพมหานคร ราย ใต้อาจนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นอีกด้วย

๑.๔.๓ การจัดเก็บภาษีโรง เรือนและที่ดินได้มาอย่างรวดเร็ว ทันต่อการทำงบประมาณ ปรจําปีของกรุงเทพมหานคร

๑.๔.๔ ทำให้รัฐบาลสามารถจ่ายเงินอุดหนุนให้กรุงเทพมหานครในจำนวนที่น้อยลง เพื่อ รัฐบาลจะได้นำเงินไปใช้จ่ายในการพัฒนาชนบทได้มากยิ่งขึ้น

๑.๔.๕ ทำให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ในการ เสียภาษีโรง เรือนและที่ดิน และเต็มใจให้ความร่วมมือในการ เสียภาษีโรง เรือนและที่ดินมากยิ่งขึ้น

๑.๕ วิธีการค้นคว้าและวิจัย

วิธีการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์นี้ สามารถจำแนกแหล่งที่มาของข้อมูลออกได้เป็น

๑.๕.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจาก

ก. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการสัมภาษณ์ ประมวลข้อคิดจากบุคคล ต่าง ๆ ในวงการที่เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้ากองรายได้ หัวหน้าแผนกพิจารณาอุทธรณ์และคำร้อง หัวหน้างานประมวลรายงานและการวิจัย กองรายได้ แห่งกรุงเทพมหานคร พนักงานเจ้าหน้าที่ ประจำเขตต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่คำนวณการประเมินและการจัดเก็บภาษีโรง เรือนและที่ดิน รวมทั้งผู้รับ ประเมินบางคน

ข. การสังเกตการณ์ (Observation) โดยการศึกษาการปฏิบัติงานของ พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำเขตต่าง ๆ นับตั้งแต่เริ่มประเมินภาษีจนกระทั่งได้ชำระ เงินค่าภาษีโรง เรือน และที่ดิน การปฏิบัติงานของแผนกพิจารณาอุทธรณ์และคำร้อง กองกฎหมายและคดี กรุงเทพมหานคร เมื่อมีผู้รับ ประเมินยื่นคำร้องขอให้มีการพิจารณาการประเมินใหม่ และการรับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับภาษีโรง เรือนและที่ดิน

๑.๕.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษากันกว่าจากหนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการจัดเก็บภาษี อันได้แก่ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ราชกิจจานุเบกษา คำพิพากษาฎีกา หนังสือและระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยราชการ วารสาร ตัวอย่างคำร้องอุทธรณ์จากแผนกพิจารณาอุทธรณ์และคำร้อง รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ จากศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

๑.๖ นิยามของคำ

ที่ดิน ให้ความหมายถึง ทางน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ฯลฯ
โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ให้ความหมายถึง แพด้วย
ผู้รับประเมิน หมายความว่า บุคคลผู้ชำระค่าภาษี
พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า พนักงานซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ตั้งขึ้นเพื่อจัดการประเมินภาษี ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕
พนักงานเก็บภาษี หมายความว่า พนักงานซึ่งต้อง เก็บและ เร่งรัดภาษี
พนักงานประเมิน หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นเอง เหตุที่ใช้คำนี้ เพราะเรียกตามการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำหนดการรายปีและการประเมินค่าภาษีในอัตราที่เห็นสมควรและเหมาะสม และปัจจุบันเมื่อมีการกำหนดอัตราค่าแห่งตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ได้เรียกอัตราใหม่ตามสายงานว่า เจ้าหน้าที่บริหารงานรายได้ และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้
พนักงานตรวจภาษี หมายความว่า พนักงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภาษีในกรณีที่ผู้รับประเมินได้ยื่นแบบแจ้งรายการ เพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแล้ว พนักงานตรวจภาษีจะออกตรวจสอบสถานที่และจัดทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบพร้อมกับความเห็นเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (เจ้าหน้าที่บริหารงานรายได้) เพื่อประกอบการวินิจฉัยการประเมินต่อไป ปัจจุบันเมื่อมีการกำหนดอัตราค่าแห่งตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ได้เรียกอัตราค่าแห่งนี้ใหม่ตามสายงานว่า เจ้าหน้าที่ธุรการ